

Stap Verder Jaarverslag 2023

1. Inleiding

Vanaf de start in 2010 heeft het project Stap Verder - opgericht vanuit de christelijke diaconie van plaatselijke kerkgemeenschappen - zich ingezet voor inwoners van Amsterdam Zuidoost die zich moeilijk staande weten te houden. Mensen ondersteunen die dat nodig hebben, iedereen is welkom, voor iedereen is een luisterend oor en hulp wordt verleend waar dat nodig is. Bij Stap Verder komen veel mensen zonder verblijfspapieren, maar ook veel mensen die wel een verblijfstatus hebben maar de weg in onze samenleving nog niet of onvoldoende kennen.

Stap Verder staat midden in de samenleving van Amsterdam Zuidoost. Een boeiende samenleving met een zeer diverse bevolking. Mensen met roots vanuit de hele wereld. Voor sommigen een booming stadsdeel, maar anderen leven in de marge. In Amsterdam Zuidoost zijn dat veel mensen uit West-Afrika, zoals uit Ghana, Nigeria, Kameroen, Benin. Maar ook mensen uit Suriname en het Caraïbisch gebied.

Er zijn mensen die hier al tientallen jaren wonen en zich zonder verblijfspapieren gevestigd hebben bij familie of in een relatie. Zij hebben zich staande weten te houden met zwart werk in de horeca of schoonmaak. Maar als ze door lichamelijke slijtage niet meer of minder kunnen werken, worden zij geconfronteerd met het feit dat ze bij ziekte niet verzekerd zijn en geen ouderdomsvoorziening hebben.

Stap Verder is gehuisvest in een woning in de Bijlmermeer en biedt een breed aanbod aan activiteiten. Er zijn spreekuren waar bezoekers met alle vragen terecht kunnen. Er is Nederlandse les en hulp bij inburgeren, naailes voor vrouwen, een maandelijks juridisch spreekuur en een wekelijks medisch spreekuur van Dokters van de Wereld. Daarnaast zijn bezoekers drie dagen per week welkom om te komen douchen, de wasmachine te gebruiken, wekelijks mee te eten of iets mee te nemen uit de weggeef kledingkast. Over al deze activiteiten leest u meer in dit jaarverslag.

Adres- en ANBI-gegevens

De Stichting Pastoraal Diaconaal Centrum Bijlmermeer 'Stap Verder' (SPDCB) is de rechtspersoon voor het huidige project Stap Verder.

Stap Verder is een algemeen nut beogende instelling (ANBI), ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41206068

RSIN-nummer: 805404995

Hoogoord 187A 1102 CJ Amsterdam Zuidoost,

telefoon: 020-8457566,

e-mail: erikafeenstra@stapverder.org,

website: www.stapverder.org

bankrekening nr.: NL59TRIO 039.05.07.687 t.n.v. Stichting Pastoraal Diaconaal Centrum Bijlmermeer

2. De spreekuren

2.1 Sociale en hulpverleningssprekuren:

Op maandag, donderdag en vrijdag is er een sociaal spreekuur door vrijwilligers van Stap Verder. Spreekuurmedewerkers hebben een groot netwerk met veel verschillende formele en informele organisaties. Er wordt intensief samengewerkt en doorverwezen, afhankelijk van de vraag en de behoefte van de bezoeker.

Iedereen kan zonder afspraak met alle vragen of problemen terecht. Op alle vragen wordt een passend antwoord gezocht, net zo lang als nodig. Mensen worden geholpen met het invullen van formulieren en zo nodig wordt er contact opgenomen met een instelling, ze worden verwezen naar meer specialistische spreekuren of organisaties of er wordt noodhulp of onderdak geregeld.

Spreekuurmedewerkers Hamdu Salifu, pastor Emmanuel Andoh, SMA en maatschappelijk werkster Anita Adhin

Eerst wat aantallen over 2023

Aantal bezoekers gezien: 370 (M:247 en V:123)

Aantal nieuwe bezoekers: 198 (M:136 en V:62)

Aantal consulten: 1553 tot 2000, (niet alle consulten zijn geregistreerd)

Totaal uitgaven aan noodhulp: € 32.920,00 (leefgeld, huur, vervoer, fysiotherapie, documenten, medicatie, tandarts, opleiding, fiets reparatie enz.)

Aantal financieel geholpen: 97 personen

Afkomst bezoekers: uit 50 landen in de wereld, maar voornamelijk uit Afrika: 92 uit Nigeria, 76 uit Ghana, 30 uit Sierra Leone en 20 uit Oeganda.

Leeftijd van bezoekers: 41 twintigers, 74 dertigers, 83 veertigers, 47 vijftigers, 40 zestigers en 8 zeventigers. Van 50 bezoekers is geen leeftijd geregistreerd.

Opvallend dit jaar was dat we meer dan andere jaren, een twintigtal minderjarige jongeren op het spreekuur hebben gehad. Zij vinden echter kennelijk elders hun weg, want ze kwamen slechts een paar keer voor juridische informatie. Bij de zestigplussers zonder verblijfspapieren en zonder vast woonadres zijn medische klachten vrijwel altijd ernstig. Mensen zonder verblijfspapieren denken geen gebruik te kunnen maken van medische zorg en komen daarom pas in het ziekenhuis terecht als de problemen echt ernstig zijn; in die gevallen voorziet de overheid in de kosten.

Het lijkt erop dat deze groep groeit. Een belangrijk signaal ook richting de overheid, aangezien deze zorg duur is en in veel gevallen voorkomen had kunnen worden door betere toegang tot ons zorgsysteem en goede preventieve zorg.

Een greep uit de resultaten:

- Er is aan 97 personen financiële noodhulp gegeven.
- 2 gezinnen kregen een eigen woning.
- Doorverwijzing voor een bril: 2x.
- 4 vrouwen met kinderen ontvingen leefgeld
- 1 dame is geadviseerd bij het maken van een bedrijfsplan.
- Voor 2 tieners die recent hun ouders verloren, is eigen woonruimte buiten Amsterdam Zuidoost gevonden en juridische en sociale bijstand geregeld in de nieuwe woonplaats.
- 2x uitstel vertrek op medische gronden ontvangen.
- In samenwerking met het Rode Kruis werden 75 mensen of gezinnen aan voedselvouchers geholpen.
- 22 bezoekers gebruikten ons adres als **postadres** voor urgente post, zoals medicatie, brieven van de IND, de advocaat, de huisarts en afspraakbevestigingen van specialistische afdelingen in het ziekenhuis.

- De nood was ook in 2023 weer hoog, er kwamen meer mensen binnen die geen dak boven hun hoofd hadden. Er werd vaak gebruik gemaakt van de wasmachine (75x door 21 mensen) en 23 man/vrouw kwamen douchen.
- Aan een bezoek aan de kledingbank Amstelland in Amstelveen namen totaal 24 personen deel.
- Onze eigen weggeefkast was bijna altijd goed gevuld, er is heel erg veel aangeleverd door vele goede gevers, uit onze flat, uit de wijk, via de kerken. Ook voor de naailessen mochten we naaimachines en naaigerei, stof en garen ontvangen. Heel hartelijk dank!

Doorontwikkeling van het spreekuur:

Bij de spreekuurmedewerkers ontstond al eerder een behoefte om in de hulpverlening niet alleen te focussen op noodhulp of doorverwijzing, maar om meer aandacht te geven aan perspectief en eigen kracht van de bezoekers. Er is daarom gestart met intensievere individuele gesprekken met bezoekers die vastliepen. Een team van 6 medewerkers is begonnen met intensievere begeleiding van 16 bezoekers. Het doel was om samen met hen te zoeken naar mogelijkheden om hun netwerk uit te breiden en inzicht te krijgen in hun talenten en vaardigheden en hoe ze die kunnen gebruiken om hun situatie te verbeteren. Uit deze gesprekken bleek dat een aantal van hen door ouderdom en medische situatie geen ruimte had om zich verder te ontwikkelen. Voor hen werd duidelijk dat we hen eenvoudigweg moeten blijven ondersteunen. Enkele bezoekers hebben wel stappen kunnen zetten. Zij waren blij verrast dat zij wel degelijk nog meer grip op hun situatie en regie in hun leven konden krijgen.

Door het vertrek van vier teamleden in de zomer van 2023, vanwege het krijgen van betaald werk, verhuizing, remigratie en ziekte, is dit traject helaas wat vertraagd. Maar nieuwe Spreekuurmedewerkers worden nu ingewerkt in deze manier van werken, waardoor de ontwikkelde methodiek door kan gaan.

2.2 Juridisch Spreekuur

Elke tweede woensdag van de maand van 14.00 tot 16.00 uur is er een juridisch spreekuur bij Stap Verder waar één of twee van de advocaten van Advocatenkantoor De Binnenstad aanwezig zijn. In 2023 waren dat Arwen de Graaf en Christine Koster. De advocaten zijn gespecialiseerd in het vreemdelingenrecht maar zij hebben ook kennis van andere rechtsgebieden, bijvoorbeeld van het familierecht. De bezoekers kunnen soms ook terecht bij collega's op het kantoor bij andere juridische vragen of er wordt tijdens het spreekuur gebeld met één van de collega's om een vraag snel beantwoord te krijgen.

Bezoekers: 52 personen juridisch advies, waarvan 20 vrouwen. Er kwamen gemiddeld 5 bezoekers per spreekuur

Herkomst: De meeste bezoekers van het juridisch spreekuur komen net als in het sociaal spreekuur uit West-Afrika, vooral uit Ghana, Sierra Leone, Nigeria.

Veel voorkomende vragen:

- De meeste vragen gaan over het ontbreken van een verblijfsvergunning en de gevolgen daarvan.
- Een verblijfsvergunning vanwege medische gronden.
- Uitstel van vertrek.
- Bezoekers met een Italiaanse of Spaanse verblijfsvergunning willen weten of ze hier mogen werken.
- Ongedocumenteerden worden door werkgevers nog vaak uitgebuit omdat ze hun rechten, die ze wel hebben, onvoldoende kennen. Een arbeidsrecht-advocaat kan hierin helpen.

Voor verblijf op medische gronden zijn de mogelijkheden zeer beperkt. Klachten moeten zeer ernstig zijn en men moet zelf aantonen dat in het land van herkomst onvoldoende zorg/medicatie beschikbaar is en er geen steun is van familie of vrienden. De IND is hierin zeer streng. Een afwijzingsgrond kan zelfs zijn als men niet heeft onderzocht of er hulp van kerken of charitatieve instellingen aanwezig is in het land van herkomst.

Ook werken met een verblijfsvergunning uit Italië of Spanje lukt vrijwel nooit.

Uit de praktijk:

Mevrouw N.A. is in Nederland geboren en getogen. Zij is 21 jaar en ze doet een Hbo-opleiding verpleegkunde. Binnenkort mag zij hopelijk haar diploma in ontvangst nemen. Zij staat volop in het leven: ze heeft een drukke stageplek voor vier dagen in de week, een vol sociaal leven en ze heeft een optimistische en vriendelijke uitstraling. Haar ontbreekt maar één belangrijk item wat van buitenaf niet zichtbaar is: een verblijfsvergunning. Ze heeft er nooit één gehad want haar ouders (ook allebei in Nederland) hebben die niet voor haar geregeld. Daardoor kan zij straks niet gaan werken en ze heeft nu geen bijbaantje of studiefinanciering. Ze heeft geen zorgverzekering en ze kan niet verder studeren. Zij heeft geen toekomstplannen gemaakt voor na de HBO-studie. Op het spreekuur bij Stap Verder wordt duidelijk dat er eerder een aantal procedures bij de IND en de rechtbank zijn gevoerd, maar zij kwam niet in aanmerking voor het kinderpardon of voor een andere verblijfsvergunning. Waarom is nog onduidelijk. De advocaat zal het dossier opvragen en bekijken of een nieuwe aanvraag kan worden ingediend. Een belangrijk argument zal waarschijnlijk worden dat deze jongedame niet de dupe mag worden van keuzes die volwassenen voor haar hebben gemaakt, toen zij nog een klein kind was (door nooit een verblijfsvergunning voor haar aan te vragen en zelf illegaal naar Nederland te komen) en dat zij al haar banden en wortels in Nederland heeft, vanaf haar geboorte. De procedure zal uitwijzen of dit genoeg is, om haar uiteindelijk aan een verblijfsvergunning te helpen, zodat zij haar toekomst alsnog kan gaan uitstippelen.

2.3 Medisch Spreekuur

In 2023 hield Dokters van de Wereld op donderdagochtend van 9.00 tot 12.00 uur een medisch spreekuur bij Stap Verder door een vertegenwoordiger - Menno Goedhart.

Het spreekuur wordt bezocht voor allerlei soorten gezondheidsklachten. Zelfhulpmedicatie is beschikbaar, paracetamol en vitamine D wordt het meeste uitgegeven, naast tandpasta, tandenborstels en tandenstokers.

Aantal bezoekers: ongeveer 116 personen

Herkomst: zeer divers, meerderheid komt uit Ghana en Nigeria maar ook bezoekers uit andere Afrikaanse landen, Suriname of Latijns-Amerika.

Meest voorkomende problemen:

- Bloeddruk- en glucose meting
- Verwijzing naar Dokters van de Wereld Compassie tandarts
- Verwijzing naar Kruispost of huisarts van familiërelatie
- Verwijzing naar GGD, fysiotherapie, kraamzorg of spreekuur van Stap Verder
- Advies over medische behandeling.

- Sommige patiënten zijn meerdere malen gezien, vaak voor bloeddrukmeting of voor opvolging van het vorige bezoek.

Sinds Dokters van de Wereld gratis mondzorg faciliteert, is het aantal spreekuurbezoekers met gebitsproblemen sterk toegenomen.

3. Nederlandse taalles, hulp bij inburgering en empowerment

3.1 Taallessen

Aantal deelnemers: 60 tot 80 per week

Aantal docenten: 11

Lesdagen: dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag

Het afgelopen jaar overleed Annie van de Pavverd onverwacht. Zij gaf binnen Stap Verder, al vanaf de opening, les aan vrouwen die niet of weinig kunnen lezen of schrijven. Meer dan tien jaar gaf zij, op de maandag en/of de vrijdagochtend, les aan een groepje vrouwen, die jaar na jaar trouw bleven komen. Helaas is daar nu een einde aan gekomen, gelukkig hebben we vele jaren van het fijne en humorvolle gezelschap van Annie mogen genieten. De hulp bij inburgering wordt gegeven door mensen inzicht te geven in hun eigen situatie, via hun Digi-D en de Inburgeren.nl

website. Het inloggen en zelf examens aanvragen blijft soms wel een uitdaging maar geeft inzicht in wat de overheid van mensen verwacht, en voor welke datum. Een aantal cursisten dat hiervoor individuele les krijgt, via Zoom of op locatie, is het afgelopen jaar geslaagd en dat blijft een feestelijk moment.

Naast alle inspanning in de vorm van lessen en examens, is de financiering regelmatig een probleem. Statushouders krijgen een lening om de inburgering te voltooien. Als dit niet lukt, binnen de vastgestelde termijn, moet de lening terug betaald worden. Het blijkt vaak niet eenvoudig om alle examens op tijd te halen en er is dus regelmatig vertraging. Om mensen niet met een schuld op te zadelen, wordt er hulp geboden om verlenging te verkrijgen.

In november werd een afscheidslunch gehouden met de docenten, vanwege het vertrek van de SMA coördinator Liesbeth Glas, na dertien jaar. Zij heeft haar taken overgedragen per 31 december 2023 aan gastheer Adam, die nu de coördinerende taken en het aansturen van studenten en docenten op zich heeft genomen.

3.2 Vrouwen Empowerment

Het afgelopen jaar is de focus van het Vrouwen Empowerment op productie gelegd. Dit resulteerde in het voorjaar in een kleine presentatie tijdens de Open Dag. Een diversiteit aan schorten, tassen en kleding werd tentoongesteld. De vrouwen zijn nu op een goed niveau en kunnen zichzelf redden met het maken van eigen ontwerpen en kleding. Ook kunnen zij de eigen machine onderhouden en problemen met de machine oplossen. Een aantal vrouwen heeft hierbij de cursus afgerond en in het jaar 2024 is de verwachting dat er meer ruimte zal zijn voor nieuwe vrouwen.

Het was nodig om meer ruimte te maken voor nieuwe aanmeldingen en dit zorgt ervoor dat eind 2023 ingezet is op een open registratie van geïnteresseerden. Een aantal vrouwen dat al lang op Stap Verder komt zal blijven komen, ook voor de gezelligheid en vriendschap, maar zij behoeven geen les meer.

4 Samenwerking en verwijzing

4.1 Medische Zorg

Naast de spreekuren van Dokters van de Wereld, werken wij samen met de in onze flat gevestigde **huisartsenpraktijk Schoorlemmer** in acute gevallen. Ook naar **Medical Centre Reigersbos** kunnen we vaak verwijzen en er is goed contact met **Gezondheidscentrum Ganzenhoef**; de praktijkondersteuner belt geregeld voor advies. Daarnaast zijn er in verschillende **ziekenhuizen** specialisten met wie we contact hebben om de zorg voor individuele patiënten af te stemmen.

Voor **mondzorg** hebben we contact met tandartsen, deels via Dokters van de Wereld en deels bij Tandarts Gaffar.

De zorg en opvang voor mensen met psychische problemen blijft een zorgenkind, maar dat is helaas in de hele samenleving het geval. We hopen in 2024 met vrijwilligers uit die hoek van de gezondheidszorg voor onze bezoekers meer aanbod en betere begeleiding te kunnen ontwikkelen. Afstemming met andere collega-organisaties in de stad, zoals Het Wereldhuis, De Kruispost en het Amsterdams Steunkomiteé Vluchtelingen (ASKV) op dit gebied blijft.

Met Joy Kraamzorg en de medisch maatschappelijk werkers van het AMC zijn goede contacten. Voor **Voeding** verwijzen we door naar verschillende informele voedselprojecten zoals de Stichting Hoop voor Morgen en de Stichting Carabic.

4.2 Maatschappelijke Dienstverlening en onderdak

Voor onderdak kunnen we overleggen met de maatschappelijk werkers in de opvanglocaties van de GGD op de Transformatorweg en de afdeling Vangnet en Advies en het loket van de LVV, Landelijke Vreemdelingenvoorzieningen.

Onze maatschappelijk werkers vullen formulieren in voor bezoekers, treffen betalingsregelingen en hebben daarover contact met diverse instanties (het UWV, de SVB), incassobureaus, de Gemeente Amsterdam.

Soms is er met het buurtteam van de gemeente telefonisch overleg. De buurtteams bestaan nog maar een paar jaar en medewerkers komen ook bij ons om advies vragen. De doorstroom naar de buurtteams kan nog beter, we hopen daar komende jaren meer in te investeren.

Bezoekers die een verblijfsvergunning krijgen, begeleiden we nog een korte tijd totdat zij vertrouwd zijn geraakt met hun rechten en plichten. Zij zijn dan zelf in staat hun informatie en advies bij de reguliere hulpverlening te zoeken, zoals het buurtteam.

4.3 Diverse samenwerkingscontacten

- Met **Het Rode Kruis** werken we naast het voedselprogramma ook samen bij diverse hulpvragen zoals dakloosheid.
- Voor doorverwijzing naar praktische cursussen kunnen we terecht bij het **Project Activering Ogedocumenteerden van het Amsterdams Steun Komite Vluchtelingen**.
- Met **Vluchtelingenwerk Amsterdam** is incidenteel contact.
- Met het project **‘Open huis’** van de kerken die op dit moment gebruik maken van het oecumenisch kerkcentrum de Nieuwe Stad aan het Luthuliplein te Amsterdam Zuidoost wordt regelmatig samengewerkt. Dit heeft onder andere een inloopfunctie met een lunch en taallessen.
- Een enkele keer kunnen we een cursus op verzoek van een bezoeker betalen.
- **Het Ouder en Kind Centrum** is een enkele keer benaderd voor begeleiding van moeder en kind.
- Met de **Stichting Fairwork** werken we samen bij de ondersteuning van ongedocumenteerden die in hun werk misbruik ervaren.
- Ook met **Humanitas** werkten we samen in de noodhulp, o.a. bij voedselnood en dakloosheid.

4.4 Contacten met de kerken en parochies rondom

Stap verder wordt gedragen door een groot aantal - meer dan 30 - christelijke kerken in en rondom Amsterdam Zuidoost. Financieel bestond de ondersteuning in 2023 uit een totaalbedrag van € 36.241,90. Dit geld besteden we voor individuele hulp, omdat het daar meestal voor geormerkt is.

- Van de Christelijk Gereformeerde kerken in Aalsmeer en Nieuw-Vennep en de Rooms Katholieke parochies van Amstelland kwam op verzoek een gift voor een specifieke persoon.
- Onze senior spreekuurmedewerker pastor Cor Ofman, die op de vrijdag in zijn spreekuur wekelijks bijna 25 mensen een luisterend oor en raad en daad biedt, preekte zo'n 48 keer als gastpredikant en kreeg zo in Oostzaan tassen vol toiletartikelen mee.
- Twintig individuele donateurs werden geraakt door zijn verhalen of een bezoek aan Stap Verder en maakten giften over van in totaal 9.430 euro. Vier van hen geven maandelijks een bedrag, drie doen dat per kwartaal en 13 donateurs gaven eenmalig een gift in 2023.
- Vanuit Vianen kwam een groepje jongeren onder leiding van onze oud-spreekuurmedewerker ds. Yasmin Hsu in de zomer voor een rondleiding door de Bijlmer en maakte kennis met bezoekers van Stap Verder, waarna een collecte volgde die een flink bedrag opbracht.
- In Abcoude mochten we een gesprek hebben met de diaconie van de Protestantse Gemeente en ook een collectepraatje houden en brachten we een kort bezoekje aan de Rooms Katholieke parochie.
- Elke donderdag konden we 25 afhaalmaaltijden uitdelen dankzij de kookkunsten van de vrouwengroep van de Rooms Katholieke All Saints parochie. Verschillende bezoekers komen specifiek daarvoor naar Stap Verder.
- Vanuit de Protestantse Gemeente Duivendrecht ontvingen we maandelijks vers fruit om uit te delen aan kwetsbare bezoekers.
- En de parochie Amstelland, de Evangelisch Lutherse Gemeente Brandpunt Zuidoost, de Rooms Katholieke Parochie de Graankorrel en de Protestantse Gemeente Zuidoost houden jaarlijks een inzameling van toiletartikelen.

Dit zijn slechts een paar voorbeelden van de vele goede gaven en inzamelingen van kleding, schoenen, voedsel, fietsen en geld.

4.5 De stichterskerken

Vanzelfsprekend werken wij pastoraal en diaconaal samen met de kerken die ons project 13 jaar geleden mogelijk hebben gemaakt:

- de Evangelische Broedergemeente Amsterdam Zuidoost (EBG),
- de Evangelisch Lutherse Gemeente Brandpunt Zuidoost (ELG),
- de Protestantse Gemeente Amsterdam Zuidoost (PGZO),
- de Rooms-Katholieke parochie De Graankorrel (RK),

en de kerkgenootschappen die sinds jaar en dag nauw met hen samenwerken:

- de Persekutuan Kristen Indonesia Nederland (PERKI),
- de Presbyterian Church of Ghana, Emmanuel Congregation (PCG),
- de RK All Saints parochie.

Al deze kerken steunen ons financieel en hebben ons in het verleden en ook nu nog gemotiveerde vrijwilligers geleverd.

5. Ontwikkeling bestuur en organisatie

5.1 Bestuur

In het verslagjaar werd het bestuur gevormd door:

- Jaap Ruijgers - voorzitter,
- Johan Schuur - vicevoorzitter, bestuurslid vanuit de PGZO,
- Albert Koot - secretaris, bestuurslid vanuit parochie De Graankorrel,
- Errol Toendang – 2e secretaris, bestuurslid vanuit de ELG,
- Geert Jan Meijerhof - penningmeester,
- Frans Mulders, algemeen bestuurslid vanuit de SMA tot oktober 2023,
- Markus Gill, algemeen bestuurslid vanuit de EBG.

v.l.n.r.: Errol Toendang, namens de Evangelisch Lutherse Gemeente, Brandpunt Zuidoost, Erika Feenstra, coördinator, dominee Markus Gill van de Evangelische Broedergemeente, voorzitter Jaap Ruijgers, notuliste Janny Koridon, secretaris Albert Koot, pater Frans Mulders SMA en Johan Schuur, diaken van de Protestantse Gemeente Zuidoost.

Joke van Vliet en Kees de Bouter hebben zich in 2023 aangemeld als kandidaatsbestuursleden met het oog op hun mogelijke toetreding tot het bestuur in 2024. Het bestuur heeft in 2023 door maandelijkse bestuursvergaderingen ervoor gezorgd dat de continuïteit van het bestuur en de organisatie gewaarborgd bleef. Daarbij vormde vanzelfsprekend de lovenswaardige betrokkenheid van het uitvoerende team en de vrijwilligers een onwrikbare pilaar onder de organisatie.

5.2 Statuten

In december 2023 zijn onze statuten vernieuwd. Deze waren inmiddels meer dan dertig jaar oud. Zij moesten onder andere worden aangepast omdat intussen de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) is ingevoerd. De statutaire doelstelling is ongewijzigd gebleven. De redactie over de voordracht van bestuursleden uit de kerkgenootschappen die onze stichting hebben opgericht, is gewijzigd. Oorspronkelijk moesten deze voordrachten in het bestuur een meerderheid vormen. Omdat door het kleiner worden en het vergrijzen van de kerkgenootschappen het steeds moeilijker werd geschikte kandidaten te vinden, is deze meerderheidsbepaling geschrapt. In plaats

daarvan is een recht van de oprichterskerken voor eerste voordracht bij vacatures in het bestuur opgenomen.

5.3 Aandachtspunten bij de organisatieontwikkeling

Vrijwilligerswerving

Vrijwilligersbeleid en -werving blijven een voortdurend punt van aandacht. Onze vacatures staan op de websites van de Vrijwilligerscentrale Amsterdam en VENZO, het vrijwilligerssteunpunt van Amsterdam Zuidoost. Voor het spreekuur zijn we voortdurend op zoek naar nieuwe vrijwilligers. Er melden zich wel vaak nieuwe mensen aan maar de werving levert niet altijd een goede match op. Vaak blijken vrijwilligers wel geschikt en enthousiast voor het werk maar zijn er toch te veel belemmeringen. Mensen zitten tussen twee banen in of haken af vanwege ziekte, zorg voor kinderen, extra werk of het vinden van betaald werk. Nieuw is dat we op zoek zijn gegaan naar psychologen, psychotherapeuten en coaches om het werken aan empowerment in de spreekuren te versterken.

We willen heel graag een vrijwilliger voor PR, maar dit blijkt een moeilijk vervulbare functie helaas. Hoewel ons werk een bijzondere gunfactor heeft, lijkt het werven van vrijwilligers moeilijker te worden. De arbeidsmarkt is krap, dus is het voor veel mensen makkelijker om werk te vinden. Daarnaast constateren we ook, dat we als organisatie altijd eerst voorrang geven aan de mensen die ondersteuning nodig hebben en dat daardoor externe zaken, zoals het onderhouden van netwerken en externe contacten wat ondergesneeuwd raken. We willen hier meer prioriteit aan geven.

Deskundigheidsbevordering

Samen met een tiental andere organisaties uit geheel Nederland (inloophuizen en organisaties die zich richten op daklozen en mensen zonder verblijfspapieren) hebben wij deelgenomen aan een masterclass- programma van het Franciscusfonds. Doel is om ons inzicht te vergroten op het effect (ofwel de impact) dat ons werk heeft op onze bezoekers. Op basis van verworven inzichten kunnen we ons bereik en onze resultaten beter voor het voetlicht brengen. Het traject vraagt van ons mede te onderzoeken hoe we ons verhouden tot de organisaties om ons heen. Wat kunnen we met en voor bezoekers bereiken en wat niet, en hoe kunnen we organisaties en bedrijven om ons heen betrekken bij ons werk. De wisseling van medewerkers afgelopen jaar heeft ons helaas verhinderd volop aan de masterclass deel te nemen.

Bij het maandelijkse interne overleg van onze spreekuurmedewerkers worden regelmatig deskundigen van andere organisaties uitgenodigd om expertise uit te wisselen en contacten te verstevigen, zoals collega's van The Bridge to Hope (TBtH). Zij zetten zich in voor slachtoffers van vrouwen- en mensenhandel. Zij bieden aandacht voor de psychische situatie van de mensen die ze begeleiden met veel rust en tijd. Door het aanbieden van Nederlandse les, computerles en ontspanningsoefeningen in kleine groepen wordt gewerkt aan het weer zelfstandig oppakken van het gewone leven.

Zo was er ook een bezoek van vertegenwoordigers van Fairwork - opgericht vanuit Humanitas en Oxfam-Novib - die zich richten op uitbuiting op de werkvloer en met name uitbuiting van mensen zonder verblijfspapieren.

Sociale veiligheid en integriteit

De in 2021/2022 ingezette activiteiten met betrekking tot sociale veiligheid en integriteit zijn in 2023 gecontinueerd.

Er wordt gelet op de huisregels, en er is een gedragscode: " Zoals u wenst dat een ander is jegens u, wees zo ook tegen de ander". Er zijn regels over huisdieren, alcohol, woordgebruik en fotograferen. De regels zijn goed zichtbaar opgehangen en zo goed mogelijk bekend gemaakt aan de bezoekers. Als interne klachtenfunctionaris heeft het bestuurslid Albert Koot gefunctioneerd. En als externe vertrouwenscontactpersoon mevrouw Susan van der Heijden. De contactgegevens van beiden hangen goed zichtbaar op het mededelingenbord in het kantoor van Stap Verder en worden zo mogelijk bekendgemaakt aan de bezoekers. Bij hen zijn in het verslagjaar geen meldingen binnengekomen.

Een nieuwe uitdaging voor 2024

In de loop van 2023 heeft de SMA (Sociëteit van Afrikaanse Missiën) aangekondigd haar partnerschap met het project Stap Verder per 31 december 2023 te beëindigen. Vanaf de oprichting van Stap Verder is zij onderdeel van het project geweest. De reden van deze stap is gelegen in de ontwikkeling die de congregatie doormaakt. Deze is sterk verkleind en vergrijsd. De laatste jaren zijn nieuwe congregatieleden, onder andere vanuit Afrika, toegetreden. Zij oriënteren zich nu op hun toekomst en missionaire taak in Nederland. Dit valt niet vanzelfsprekend samen met het vrijwilligerswerk wat een aantal van hen bij Stap Verder deed. Dit vertrek is een aderlating voor de organisatie. Het betekent het verlies van één van onze coördinatoren die vanuit de SMA bij Stap Verder is gedetacheerd en het verlies van een vaste inkomensbron voor de huurkosten van het pand. Op het einde van het verslagjaar is binnen Stap Verder een discussie gestart over de toekomst van het project. Uitgangspunt is dat het werk van Stap Verder belangrijk en nodig is en een grote meerwaarde heeft voor ongedocumenteerden en kwetsbare mensen. Er is enorm veel expertise opgebouwd die niet zomaar verloren mag gaan.

Er zijn verschillende opties besproken. Eén optie is doorgaan zonder de SMA in afgeslankte vorm. Een andere optie is het verkennen van verdergaande samenwerking met het project 'Open Huis' in het oecumenisch kerkcentrum 'De Nieuwe Stad'. Daar is al een dagelijkse inloop waarvan de doelgroep voor een deel samenvalt met de doelgroep van Stap Verder.

Tegelijkertijd is het veld waarin wij ons bewegen in Amsterdam Zuidoost sterk in beweging. Het aantal bewoners zonder verblijfspapieren is jaar in jaar uit gegroeid. Naast Stap Verder zijn met name vanaf de coronatijd meerdere vrijwilligersinitiatieven ontstaan, die zich het lot van ongedocumenteerde medebewoners aantrekken. Veel van deze organisaties hebben zich met Stap Verder verenigd in ZON, het Zuidoost Ongedocumenteerden Netwerk. Via een gezamenlijke bijeenkomst, eens in het kwartaal,

proberen de aangesloten organisaties kennis uit te wisselen en elkaar te versterken. Stap Verder is actief deelnemer aan dit overleg en ook hier zoeken we kansen en mogelijkheden om ons werk voort te kunnen zetten.

In ieder geval is duidelijk dat Stap Verder in 2024 voor een belangrijke uitdaging staat om haar werk in de volle breedte voort te kunnen zetten.

6. Toekomst: ons werk gaat door! Het blijft meer dan nodig!

In veel opzichten wordt 2024 voor ons project een spannend en uitdagend jaar. Het vertrek van de SMA verplicht ons nieuwe bondgenootschappen aan te gaan. Gelukkig zijn die in onze samenleving te vinden. De gunfactor voor ons werk is hoog. Door de samenwerking met andere organisaties in Amsterdam Zuidoost in het ZON-netwerk, zullen wij de omvang en kwaliteit van de ondersteuning van de doelgroep kunnen verbeteren. We zullen daarvoor als organisatie zelf iets minder naar binnen gericht moeten zijn; een grote uitdaging voor bestuur en medewerkers om hierin een goede balans te vinden.

De groep nieuwkomers in de samenleving groeit en de groep zonder verblijfspapieren zal zeker niet afnemen; en dat tegen de achtergrond van een landelijk guurder klimaat voor onze doelgroep. Op het moment van het afronden van dit jaarverslag kunnen we ons nog geen goede voorstelling maken van de maatregelen die de in Den Haag formerende partijen aan het bedenken zijn. Maar vroeg of laat kunnen ze een bedreiging zijn voor ons werk. Tegelijkertijd zijn we er ons van bewust: de vrijwillige en belangeloze inzet van allerlei groepen, instellingen, kerken, organisaties en individuele mensen voor hen, die het meest kwetsbaar zijn in onze samenleving, kan ons nooit afgepakt worden. Kortom: een uitdagend jaar, ons werk gaat door, het blijft meer nodig dan ooit!

